

RHIFEDD

B3

Deunyddiau
sampl
rhesymu

Profion Rhifedd Cenedlaethol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Deunyddiau sampl rhesymu: Canllawiau i athrawon

Bydd y profion rhesymu yn cael eu cyflwyno gyntaf mewn ysgolion yn 2014. Felly mae'n bwysig bod athrawon a dysgwyr yn dod yn gyfarwydd â gofynion y fframwaith o ran nodi prosesau a chysylltiadau, cynrychioli a chyfathrebu, ac adolygu.

Mae eitemau sampl wedi cael eu cynhyrchu ar gyfer pob grŵp blwyddyn i ddangos y mathau gwahanol o gwestiynau a fformatau gwahanol ar gyfer atebion. Mae pob grŵp blwyddyn yn cynnwys un eitem ysgogi, a gaiff ei chyflwyno drwy PowerPoint, lle y mae'n ofynnol i'r athro/athrawes ddangos gwybodaeth i'r dysgwyr yn union cyn i'r prawf ddechrau.

Diben y deunydd ysgogi yw galluogi dysgwyr i ymgysylltu â chyd-destunau anghyfarwydd. Darperir sgript i'r athrawon ond gall yr athrawon ddefnyddio'u geiriau eu hunain ar yr amod na roddir help i'r dysgwyr gyda'r rhifedd a gaiff ei asesu.

Mae'r eitemau sampl yn adlewyrchu'r galw a ragwelir. Fodd bynnag, nid papurau cyflawn mohonynt: bydd nifer y marciau yn y profion byw oddeutu 20 ar gyfer pob grŵp blwyddyn, gydag un eitem ysgogi wedi'i dilyn gan rhwng pedwar ac wyth o gwestiynau ychwanegol. Yn 2014 bydd pob prawf rhesymu yn para 30 munud. Mae'r amser ar gyfer cyflwyno'r ysgogiad yn ychwanegol at amser yr asesiad.

• *Sut i ddefnyddio'r eitemau sampl*

Gellir argraffu'r eitemau sampl a'u defnyddio i ymarfer cyn y profion. Yna gellir nodi cryfderau a meysydd i wella arnynt a'u defnyddio fel gweithgareddau dysgu ac addysgu ychwanegol yn y dosbarth, lle y bo'n briodol.

Yn ogystal gellir defnyddio'r eitemau sampl rhesymu fel sail i drafodaeth yn y dosbarth, ac i ddangos technegau prawf da. Mae'r rhain yn cynnwys pwysigrwydd darllen y cwestiwn yn ofalus, ble i ysgrifennu'r atebion, pwysigrwydd dangos gwaith cyfrifo i alluogi eraill i weld y rhesymu, rheoli amser yn dda a manteision gwirio atebion.

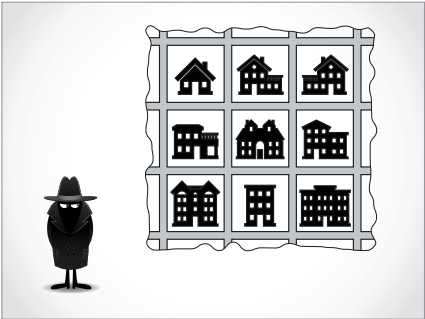
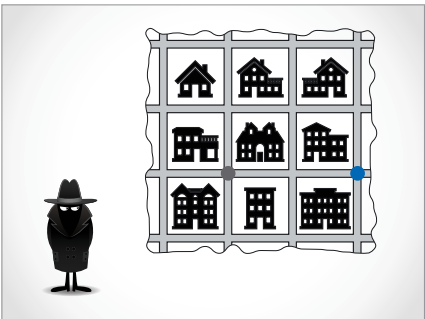
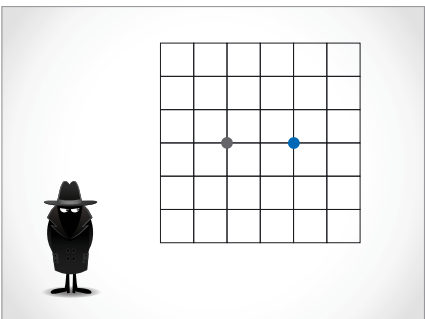
Yr un mor bwysig, gellir defnyddio'r eitemau sampl i hyrwyddo dealltwriaeth o atebion da i gwestiynau agored. Er enghraifft, gallai athrawon lungopïo ystod o atebion dienw a gofyn i'r dysgwyr weithio mewn grwpiau bach i roi'r atebion yn eu trefn o'r 'gorau' i'r 'gwaethaf', a nodi nodweddion da pob ateb gan roi rhesymau dros hynny.

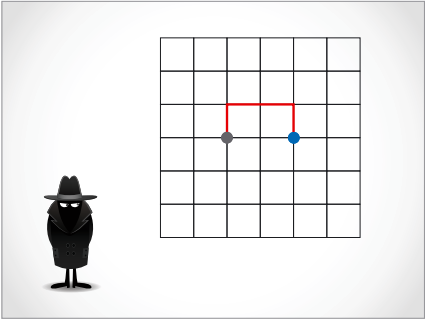
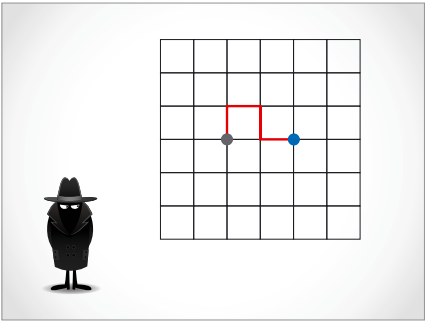
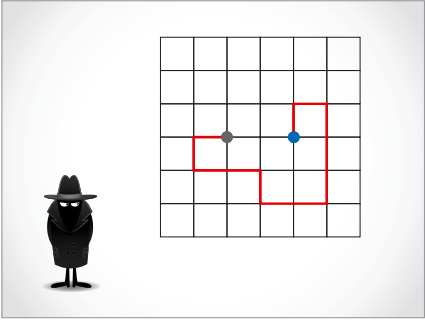
• *Marcio'r eitemau sampl*

Darperir cynllun marcio, sy'n nodweddiadol o'r rhai a fydd yn cael eu defnyddio ochr yn ochr â'r profion byw. Mae'n cynnwys ystod o atebion tebygol a cheir canllawiau clir ar pryd a sut i roi credyd rhannol. Mae'r canllawiau marcio cyffredinol yn amlinellu egwyddorion marcio er mwyn hwyluso cysondeb ar draws ysgolion.

Dylid dangos y cyflwyniad i'r dysgwyr cyn gwneud cwestiwn 1

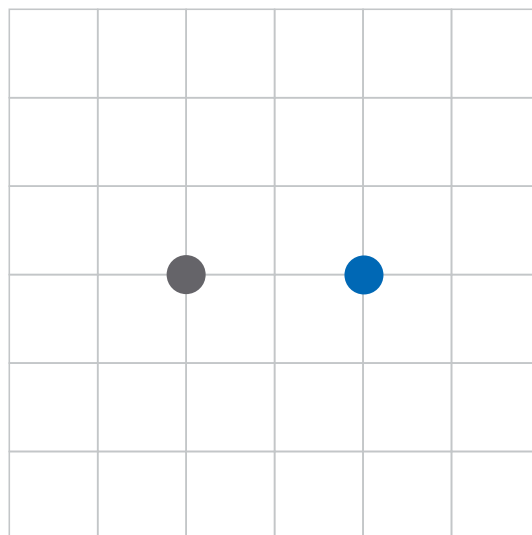
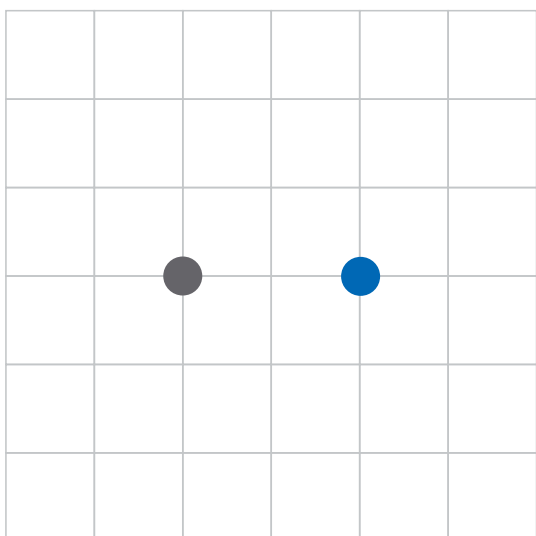
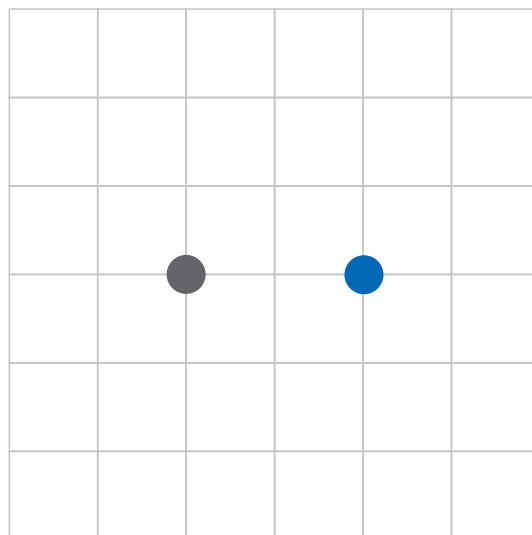
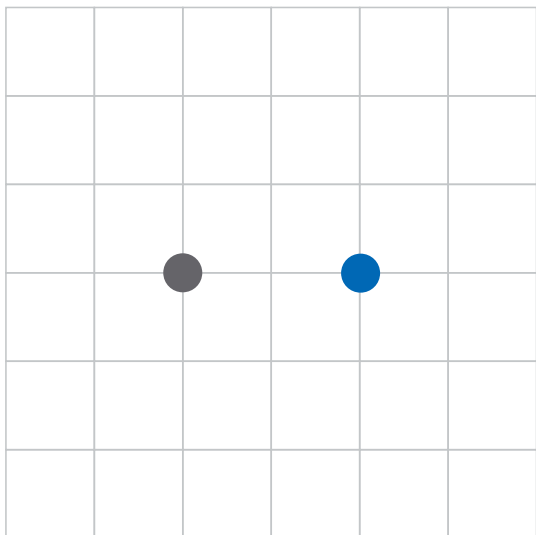
Dylid darllen y testun sydd yn y blychau ar y dde i'r dysgwyr. Gall athrawon ddefnyddio'u geiriau eu hunain, neu gynnig mwy o esboniad am y cyd-destun, os bydd angen. Serch hynny, ni ddylid rhoi help gyda'r rhifedd a gaiff ei asesu.

<p>Sleid 1</p>		<p>Dyma Sping. Ysbiwraig ydy hi!</p>
<p>Sleid 2</p>		<p>Yn y dref lle mae hi'n byw, mae'r ffyrdd yn mynd yn syth ar draws ac yn syth i fyny (<i>pwyntiwch</i>).</p>
<p>Sleid 3</p>		<p>Bob dydd, bydd Sping yr Ysbiwraig yn cerdded o'r fan yma (<i>pwyntiwch at y cylch llwyd lle mae'r ddwy ffordd yn croesi</i>) ac mae'n gorffen yn y fan yma (<i>y cylch glas</i>).</p> <p>Mae llawer mwy o ffyrdd na hyn yn nhref Sping ... mae'r ffyrdd yn mynd yn eu blaen i bob cyfeiriad.</p>
<p>Sleid 4</p>		<p>Yma, fe allwch chi weld rhagor o ffyrdd yn nhref Sping yr Ysbiwraig.</p> <p>Ble mae hi'n dechrau cerdded? (<i>y cylch llwyd</i>) Ble mae hi'n gorffen? (<i>y cylch glas</i>)</p>

<p>Sleid 5</p>		<p>Mae'r llinellau coch yn dangos un llwybr y gall Sping yr Ysbïwraig ei ddilyn. Mae'n cerdded pedwar bloc. <i>(Dangoswch y rhain drwy gyfrif bod pob uned yn bloc.)</i></p> <p>Wrth gwrs, oherwydd mai ysbïwraig ydy hi, fydd hi byth yn defnyddio'r un llwybr ddwywaith. Y diwrnod wedyn, bydd hi'n dilyn llwybr gwahanol.</p>
<p>Sleid 6</p>		<p>Faint o flociau sydd yn y daith hon? <i>(Unwaith eto, cyfrwch nhw i ddangos bod pedwar bloc.)</i></p>
<p>Sleid 7</p>		<p>Weithiau, bydd Sping yr Ysbïwraig yn cerdded yn bell. Faint o flociau sydd yn y daith hon? <i>(Cyfrwch gyda'ch gilydd i ddangos bod un deg dau bloc yn y daith.)</i></p> <p><i>Gwnewch yn siŵr bod pob dysgwr yn deall sut mae cyfrif y blociau oherwydd bydd angen iddyn nhw ddeall hyn er mwyn cwblhau rhan gyntaf yr asesiad.</i></p> <p>Nawr, rydych chi'n mynd i ateb ychydig o gwestiynau am Sping yr Ysbïwraig. Mae'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch chi yn eich llyfryn. Cofiwch ddangos eich gwaith bras er mwyn i rywun arall allu deall beth rydych chi'n ei wneud a pham. Ar ôl i chi orffen, mae cwestiynau eraill i chi eu hateb.</p>

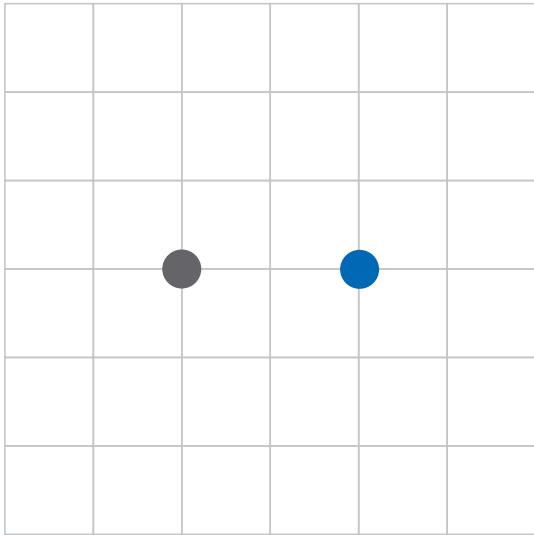
1 Dangoswch bedair taith **wahanol** o ● i ●

Rhaid i bob taith fod yn **6** bloc.

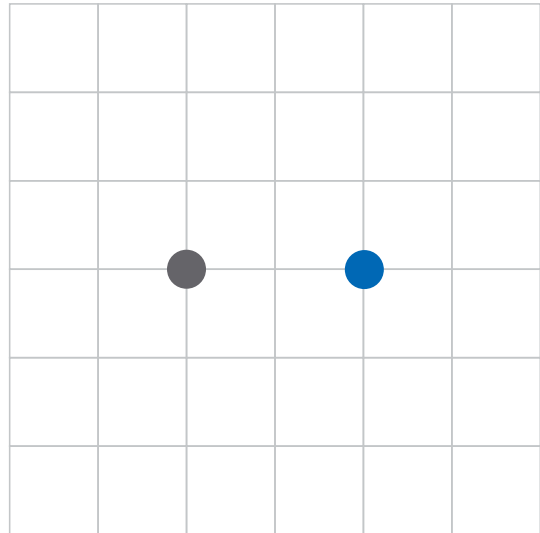
Dangoswch daith **8** bloc

o ● i ●

Dangoswch daith **10** bloc

o ● i ●

Mi wnes i gerdded

11 bloc o ● i ●

Ysgrifennwch pam mae'n rhaid bod Sping yr Ysbiwraig yn anghywir:

A large green-bordered box for writing, containing a small icon of a notepad and pencil.

2

Faint o ddarnau o bitsa caws hoffech chi?

2 os gwelwch yn dda.

2 os gwelwch yn dda.

7 i mi.

6 i mi.

Fe allwch chi brynu piskas cyfan neu ddarnau unigol.

Mae pitsa cyfan yn cynnwys **8 darn**. Mae'n costio **£5**

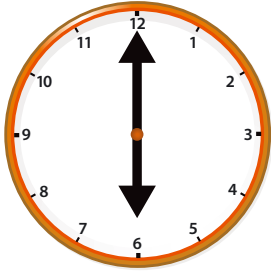
Cost **1 darn** yw **£1**

Faint mae'r teulu'n ei dalu?

£

3 Mae Mrs Jones yn hoffi yfed te!

Am **6am**, mae'n yfed **dau** gwpanaid.

Wedyn, **bob dwy awr**, mae'n yfed **tri chwpanaid arall** ac yna

am **10pm**, mae'n yfed **dau gwpanaid** cyn mynd i'r gwely.

Sawl cwpanaid o de mae'n eu hyfed i gyd mewn diwrnod?

cwpanaid

Deunyddiau sampl rhesymu: Canllawiau marcio

Mae'n bwysig bod y profion yn cael eu marcio'n gywir. Mae'r cwestiynau a'r atebion isod yn eich helpu i ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o sut i farcio'n deg ac yn gyson.

- **Oes rhaid i'r dysgwyr ddefnyddio'r blychau ateb?**

Ar yr amod nad oes amwysedd, gall y dysgwyr roi eu hateb unrhyw le ar y dudalen. Os oes mwy nag un ateb rhaid marcio'r un sydd yn y blwch ateb, hyd yn oed os yw'n anghywir. Fodd bynnag, os yw'n amlwg bod ateb anghywir yn deillio o wall trawsgrifio (e.e. bod 65 wedi cael ei gopio fel 56), marciwch yr ateb sydd yn y gwaith cyfrifo.

- **Beth os bydd y dysgwyr yn dewis dull nad yw'n cael ei ddangos yn y cynllun marcio?**

Mae'r cynlluniau marcio'n dangos y dulliau mwyaf cyffredin, ond efallai y bydd dulliau eraill yn haeddu credyd – defnyddiwch eich barn proffesiynol. Mae unrhyw ddull cywir, pa mor idiosyncratig bynnag, yn dderbyniol.

- **Oes ots os bydd y dysgwr yn ysgrifennu'r ateb yn wahanol i'r hyn a ddangosir yn y cynllun marcio?**

Dylai atebion sy'n cyfateb o ran rhifau (e.e. wyth ar gyfer 8, neu dau chwarter neu 0.5 ar gyfer hanner) gael eu marcio fel atebion cywir oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol.

- **Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag arian?**

Gellir dangos arian mewn punnoedd neu geiniogau, ond os bydd sero ar goll, e.e. £4.7, dylid marcio'r ateb yn anghywir.

- **Sut y dylwn i farcio atebion sy'n ymwneud ag amser?**

Yn y byd go iawn, dangosir amseroedd mewn nifer o wahanol ffyrdd felly dylech dderbyn, er enghraifft, 02:30, 2.30, hanner awr wedi 2, ac ati. Peidiwch â derbyn 2.3 gan fod hyn yn amwys. Dylid defnyddio'r un egwyddor ar gyfer marcio cyfnodau o amser, e.e. ar gyfer dwy awr a hanner dylech dderbyn 2.5 ond nid 2.5pm.

- **Beth os bydd y dull yn anghywir ond yr ateb yn gywir?**

Oni fydd y cynllun marcio'n nodi'n wahanol, dylid marcio atebion cywir fel rhai cywir hyd yn oed os bydd y gwaith cyfrifo yn anghywir oherwydd efallai y bydd dysgwyr wedi ailddechrau heb ddangos y dull newydd a ddefnyddiwyd ganddynt.

- **Beth os bydd y dysgwr wedi dangos dealltwriaeth ond wedi camddarllen y wybodaeth sydd yn y cwestiwn?**

Ar gyfer eitem sy'n cynnwys dau farc (neu fwy), os bydd ateb anghywir yn deillio o gamddarllen gwybodaeth a roddir yn y cwestiwn ac nad yw'r cwestiwn yn haws o ganlyniad i hynny, yna tynnwch un marc yn unig. Er enghraifft, os bydd cwestiwn 2 farc yn 86 x 67 a bod y dysgwr yn cofnodi 96 x 67 ac yn rhoi 6432 fel ateb, dim ond un marc y dylid ei roi. Mewn cwestiwn sy'n cynnwys un marc, ni ellir rhoi unrhyw farciau.

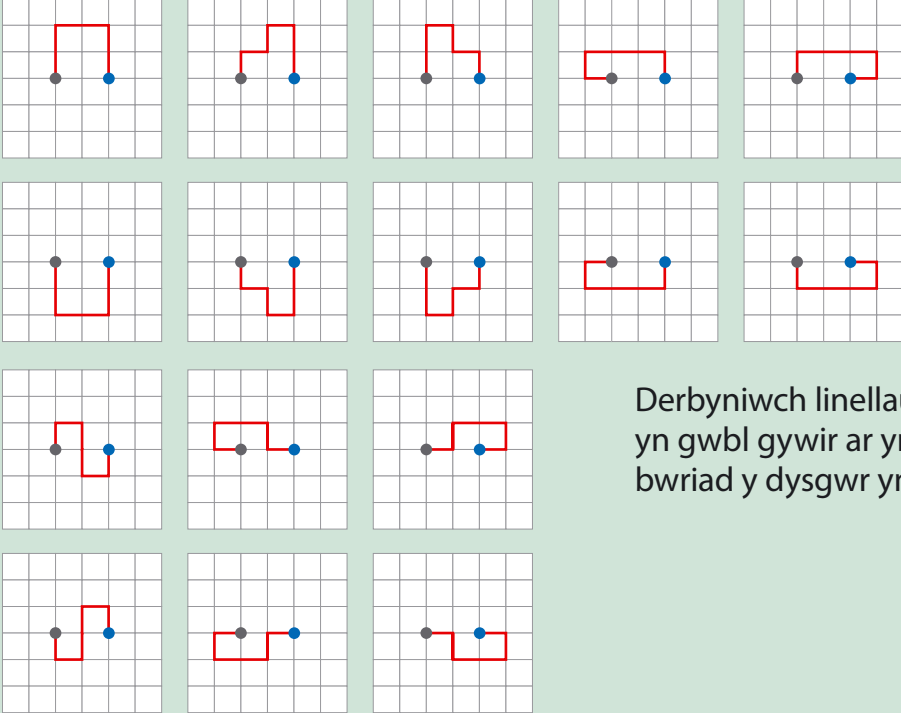
- **Beth y dylwn i ei wneud am waith sydd wedi'i groesi allan?**

Gallwch farcio gwaith cyfrifo sydd wedi'i groesi allan sydd heb gael ei ddisodli gan waith cyfrifo arall os oes modd ei ddarllen.

- **Beth yw'r gwahaniaeth rhwng gwall rhifol a gwall cysyniadol?**

Gwall rhifol yw un lle y ceir llithriad, e.e. gydag 86 x 67, os bydd y dysgwr yn cyfrifo $6 \times 7 = 54$ o fewn ateb sy'n gywir fel arall. Gwall cysyniadol yw camddealltwriaeth fwy difrifol lle nad oes unrhyw farciau ar gael am y dull, er enghraifft os caiff 86 x 60 ei gofnodi fel 516 yn hytrach na 5160

Deunyddiau sampl rhesymu Blwyddyn 3: Cynllun marcio

C	Marciau	Ateb	Sylwadau
1i	4m	<p>Yn dangos unrhyw bedwar o'r llwybrau canlynol:</p> 	<p>Derbyniwch linellau nad ydynt yn gwbl gywir ar yr amod bod bwriad y dysgwr yn glir</p>
	Neu 3m	<p>Yn dangos unrhyw 3 o'r llwybrau uchod Neu</p> <p>Yn camgyfrif nifer y blociau'n gyson ond yn gwneud 4 diagram gwahanol o'r nifer hwnnw o flociau</p>	
	Neu 2m	<p>Yn dangos unrhyw 2 o'r llwybrau uchod Neu</p> <p>Yn camgyfrif nifer y blociau'n gyson ond yn gwneud 3 diagram gwahanol o'r nifer hwnnw o flociau</p>	
	Neu 1m	<p>Yn dangos unrhyw 1 o'r llwybrau uchod Neu</p> <p>Yn camgyfrif nifer y blociau'n gyson ond yn gwneud 2 ddiagram gwahanol o'r nifer hwnnw o flociau</p>	

C	Marciau	Ateb	Sylwadau
1ii	1m	Yn dangos taith 8 bloc	
1iii	1m	Yn dangos taith 10 bloc	
1iv	1m	Yn esbonio pam nad yw taith 11 bloc yn bosibl, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • Dim ond eilrifau sy'n bosibl • Mae 11 yn odrif • Os ewch chi i fyny un, rhaid i chi ddod i lawr un, felly mae'n rhaid cael parau • Mae'n gallu gwneud 10 a 12 ond nid 11 	
2	3m	£11	
	Neu 2m	Yn dangos dealltwriaeth ei bod yn bosibl archebu 2 bitsa cyfan, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • mae 6 + 2 yn gwneud un cyfan ac wedyn fe allwch chi roi darn arall at y 7 i greu un cyfan • $17 = 8 + 8 + 1$ 	
	Neu 1m	Yn dangos dealltwriaeth bod angen 17 darn, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • 17 i'w weld • Ateb £17 	
3	3m	25	
	Neu 2m	Yn dangos ei bod yn yfed 21 cwpanaid o de rhwng 8am ac 8pm, yn gynhwysol Neu Yn dangos dull cywir, hyd yn oed os oes gwallau rhifiadol, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • $7 \times 3 = 18$ (gwall), wedyn adio 2, wedyn adio 2 • $2 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 2 = 20$ (gwall) 	
	Neu 1m	Yn dangos dealltwriaeth o ba bryd mae'n yfed te, e.e. <ul style="list-style-type: none"> • 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8 wedi'u marcio ar y cloc 	

